אוכלוסיה גדולה של נוקשן מזרחי נמצאה בצפון הגולן

עוז גולן – חוג כלנית golanoz.me@gmail.com
אבי שמידע חוג כלנית avi.shmida@gmail.com
מצא וצילם: **עוז גולן, 20.4.2017**

==========

נוקשן מזרחי *Scleranthus orientalis* הוא צמח חד-שנתי זעיר ממשפחת הציפורניים. הוא התגלה לראשונה בארץ על ידי אבי שמידע ב- 1.4.1973 בסדק סלע מואר ויובשני בצפון יער אודם. מאז נראה הצמח במקום במשך מספר שנים בשנות השמונים והתשעים של המאה הקודמת, אך לא נמצא באתר נוסף כלשהו בגולן או ברחבי ישראל. רק לפני שנתיים, בסיכום השתלמות כלנית בצפון הגולן (שמידע ופולק, 2015) נכתב על הנוקשן המזרחי:"עת היינו בתחנת יער אודם (בבסיס הצפוני של תל קצעא) לא הצלחנו לחזור ולמצוא את הנוקשן המזרחי בדיוק באותו הסלע שבו נמצא הצמח הזעיר הזה ב-1973. כל חיפושינו במשך יום ההכנה ושני ימי ההשתלמות עלו בתוהו".

נוקשן מזרחי. צילם: עוז גולן ©

המין לא הוכנס לרשימת הצמחים האדומים בספר האדום אלא נרשם כאפיזודי ברשימות הצמחים האפיזודיים בסוף כרך ב' (שמידע וחב.2011,), זאת מכיוון שבשנות הכנת הספר (2011-2005) הוא לא אותר עוד באתר היחידי שבו נמצא בעבר. לכן הוסק כי הוא איננו מקיים אוכלוסיה יציבה בישראל וניתן לו מעמד של "מין אפיזודי בישראל".

באביב תשע"ז, ב- 20.4.2017 טייל אחד מעמנו (ע.ג.) באזור הר חרמונית בצפון הגולן וגילה אוכלוסיה של אלפי פרטים במדרון התל הגעשי על מצע של סקוריה וולקנית.

נוקשן מזרחי. צילם: עוז גולן ©

לא ברור לנו אם הצמח אכן כה נדיר בגולן ובישראל או שבגלל גודלו הזעיר ופרחיו הקטנטנים-ירקרקים חסרי הכותרת קשה לאתרו ולזהותו. בכל מקרה ברור בוודאות שהאתרים בצפון הגולן הם הקצה הדרומי ("לוקוס טרמינוס") של התפוצה הגיאוגרפית של מין הולוארקטי צפוני זה.

לאור הגילוי החדש ראוי ש**נוקשן מזרחי** ייכלל ברשימת הצמחים האדומים שבסכנת הכחדה בישראל!

ספרות:

שמידע א פולק גופרגמן-ספיר א 2011 הספר האדום – צמחים בסכנת הכחדה בישראל, כרך ב'. רשות הטבע והגנים.

שמידע א ופולק ג 2016 סיכום השתלמות כלנית בצפון הגולן 18-19.5.2016. כלנית 3. https://www.kalanit.org.il/?p=7236&preview=true

שמידע א 2015 סיכום השתלמות כלנית בצפון הגולן 6-7.5.2015. כלנית 2. https://www.kalanit.org.il/?p=307

==========

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: גולן ע ושמידע א 2017 אוכלוסיה גדולה של נוקשן מזרחי נמצאה בצפון הגולן, חדשות בוטניות, כתב-עת "כלנית" מספר 4.

אוכלוסיה גדולה של נוקשן מזרחי נמצאה בצפון הגולן

==========